

MASTER OF ARTS EXAMINATION, 2025

(2nd Year, 4th Semester)

SANSKRIT

Subject Code : PG/4.1D

(CODE OF CONDUCT OBEDIENCE AND VIOLATION)

Time : Two Hours

The figures in the margin indicate full marks.

Full Marks : 30

१. निम्नलिखितेषु षट् प्रश्नाः सुरगिरा देवनागर्या लिप्या चः समाधेयाः। 1×6=6
- क। जातकर्मसंस्कारविषये मनुसम्मतविधिः लिख्यताम्।
- ख। नैष्ठिक इति पदेन किं बोद्धव्यम्।
- ग। ब्रह्मदायहर इत्यस्य अर्थो निरूप्यताम्।
- घ। ब्रात्य इति पदस्यार्थः लिख्यताम्।
- ङ। सीमन्तोन्नयनसंस्कारः कतमे मासि कार्यः ?
- च। स्वरन्ध्रगोप्ता इति पदेन किं ज्ञायते इति मिताक्षरानुसारं लेखनीयम्।
- छ। किं नाम शासनम् ?
- ज। कियन्तं कालं यावत् मन्त्रः सुरक्षितव्यः ?
२. निम्नोक्तेषु चत्वारः प्रश्नाः समाधेयाः। 6×4=24
- क। कि नाम उपनयनम् ? उपनयनसंस्कारस्य कालविषये मनोर्मतमालोच्यताम् । स्मृत्यन्तरेषु तस्य च मतपार्थक्यं विद्यते न वेति विचार्यताम्। 1+4+1=6
- ख। विवाह इत्यस्य पर्यायशब्दः लिख्यताम्। मनुसम्मतविवाहानां नामानि उल्लिख्य तेषु ब्राह्मणस्य क्षत्रियस्य च कृते धर्मविवाहानां नामानि लेख्याति। ब्राह्मविवाहस्य लक्षणं देयम्। .5+4+1.5=6
- ग। राज्ञः पुरोहितस्य गुणा उल्लिख्यन्ताम्। याज्ञवल्क्यस्तृतौ पुरोहितेन सह ऋत्विजः कार्यपार्थक्यं यत्परिलक्षितं समासतः तदालोच्यताम्। अक्षयनिधिरित्यनेन किं सूचितम्। 1.5+3+1.5=6
- घ। याज्ञवल्क्यसम्मत-योधधर्मस्य गुरुत्वं विचार्यम्। 6
- ङ। दुर्गस्योपयोगः आलोच्यताम्। दुर्गस्य प्रकाराः सोदाहरणं वर्णयन्ताम्। 2+4=6

★ ★ ★